

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
103 33 Stockholm

kopia till s.sf@regeringskansliet.se;
Carolin.jarlehag@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Ett stärkt och samlat skydd av välfärdssystemen (SOU 2023:52), S2023/02576.

Bolagsverket ställer sig huvudsakligen positivt till de åtgärder som föreslås i betänkandet. Bolagsverket vill i sammanhanget också hänvisa till de förslag som verket framfört i remissyttrande över SOU 2023:34 Bolag och brott och till remissyttrandet över SOU 2023:43 En samordnad registerkontroll för upphandlande myndigheter och enheter.

Sammanfattningsvis vill Bolagsverket lämna följande övergripande synpunkter på förslaget.

Det är av yttersta vikt för hela samhället att motverka att felaktiga och falska uppgifter läggs till grund för beslut i olika sammanhang. Det är vidare av yttersta vikt att finansieringen av brottslig verksamhet förhindras och att utbetalningar ur våra välfärdssystem verkligen bara går till dem som är berättigade till det. Bolagsverket anser därför att samtliga myndigheter bör ges tillgång till de uppgifter som finns i olika myndighetsregister och detta med utgångspunkt i att uppgifterna behövs för att myndigheterna ska kunna fullgöra sin författningsreglerade verksamhet.

För att få tillgång till uppgifterna behövs en generell sekretessbrytande bestämmelse som möjliggör informationsutbyte, dels rutinmässigt och dels i individuella fall.

Till detta kommer att respektive myndighet behöver förutsättningar för att behandla personuppgifter.

Rent tekniskt bör informationen utbytas på ett säkert och ansvarsfullt sätt och ske helt digitalt. Det finns olika säkra tjänster. Exempelvis skulle informationsutbyte kunna ske genom den förvaltningsgemensamma infrastrukturen via tjänsten SDK (Säker digital kommunikation) som DIGG och Inera tillhandahåller eller SGSI (Swedish Government Secure Intranet), ett intranät skiljt från internet för säker och krypterad kommunikation mellan användare i Sverige och Europa, krypterad informationsdelning, som myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tillhandahåller.

Bolagsverket vill härutöver lämna följande synpunkter.

Avsnitt 10.4.11 Utlämnande av uppgifter från sanktionsavgiftsregistret

Uppgifterna i sanktionsavgiftsregistret ska på begäran lämnas ut till de beslutande myndigheterna, kommunerna och arbetslöshetskassorna, Ekobrottsmyndigheten och ESV. Bolagsverket vill i detta sammanhang framföra att det kan finnas ett behov även för andra än de uppräknade myndigheterna att få ta del av uppgifterna om förekomst av sanktionsavgift respektive bidragsbrott. Det skulle kunna vara relevanta uppgifter exempelvis för det fall att leverantörskontrollutredningens förslag beslutas. Enligt Bolagsverkets uppfattning kan en uppgift om förekomst i sanktionsavgiftsregistret respektive bidragsbrottsregistret vara en relevant uppgift i olika sammanhang. En juridisk eller fysisk person kan enligt utredningens förslag få en sanktionsavgift och fysiska personer kan dömas för bidragsbrott. Bolagsverket registrerar företag och företrädare och även om förekomsten av ex. vis. ett sanktionsavgiftsbeslut inte säger något om huruvida en överträdelse varit avsiktlig eller har skett av slarv eller misstag kan informationen i sitt sammanhang vara viktig information att ha med i ex. vis ett underlag för beslut eller en prövning som Bolagsverket eller annan myndighet behöver göra. Uppgifterna om förekomst i de olika registren bör därför kunna lämnas ut till den myndighet som behöver dem för att fullgöra sitt uppdrag.

12.6. Vad en beslutad bidragsspärr ska träffa

12.6.1 En bidragsspärr ska i princip träffa alla förmåner och stöd

Utredningen resonerar kring vilka olika alternativ som skulle kunna vara aktuella att föreslå gällande de bidrag som en spärr skulle kunna tänkas träffa. Bolagsverket vill i detta sammanhang tillstyrka det alternativ som beskrivs under rubriken *alternativet med alla förmåner och stöd* (s. 593 f.). Det ser ut att vara det enklaste och mest robusta av förslagen. I förslaget sägs att en beslutad bidragsspärr ska träffa alla förmåner och stöd från de välfärdssystem som omfattas av bidragsbrottslagen (med undantag för ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen och bistånd enligt LMA). Det skulle innebära att den som meddelas en bidragsspärr i princip inte kan få några bidrag, ersättningar, pensioner, lån eller stöd som omfattas av bidragsbrottslagen under den tid som spärren gäller. Detta oberoende av vilken förmån eller vilket stöd som bidragsbrottet avsett och mot vem eller vilka brottet har riktats. Den enskilde skulle följaktligen genom en beslutad bidragsspärr vara utesluten från alla välfärdssystem där utbetalningar omfattas av bidragsbrottslagen. Den jämförelse som utredningen gör med näringsförbud, som kan meddelas den som har gjort sig skyldig till brott i näringsverksamhet är enligt Bolagsverkets uppfattning högst relevant. Näringsförbud är ett generellt förbud mot att driva näringsverksamhet under en viss tid och det saknar betydelse inom vilken typ av verksamhet som näringsidkaren har begått brottet.

12.13.8 Utlämnande av uppgifter från bidragsspärrensregistret

Bolagsverket vill i detta sammanhang föreslå att både uppgifterna om förekomst av sanktion, i sanktionsavgiftsregistret, som ovan nämnts, och om förekomst av bidragsbrott, i bidragsbrottsregistret, ska få lämnas ut till den myndighet som är i behov av uppgifterna för att kunna utföra sitt uppdrag. Det kan i samband med detta

behövas sekretessbrytande bestämmelser för uppgifterna om sanktionsavgifter respektive bidragsbrott och stöd för att behandla personuppgifter hos mottagande myndighet.

15 Konsekvenser

Bolagsverkets bedömning är att den myndighet som behöver tillgång till en uppgift om förekomst i något av registren bör få tillgång till den, detta med utgångspunkt i myndighetens uppdrag. Det i sig innebär en ökad mängd uppgifter att hantera i myndighetens verksamhet.

Vad gäller kostnadsberäkningar och konsekvenser för de uppräknade myndigheterna, som föreslås omfattas av förslagen, vill Bolagsverket i detta sammanhang betona vikten av att informationsutbyte mellan myndigheter bör ske automatiserat på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Som ovan nämnts finns det exempel på olika tjänster som myndigheterna kan använda för säker digital kommunikation.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Inga Otmalm. Föredragande var verksjuristen Johanna Sahlman, i föredragningen deltog avdelningschefen Therese Frennberg och tf. rättschefen Joakim Blomqvist.

Inga Otmalm

Johanna Sahlman